

ONDERZOEKSPAPER: KRITISCHE DISCOURSANALYSE

Wat zijn de ideeën van partijen Vlaams
Belang en CD&V over abortus en welk
taalgebruik hanteren ze om hun
standpunten weer te geven?

Luce Marichal
5LMT

Inleiding:

Mijn onderzoeksvraag: Wat zijn de ideeën van partijen Vlaams Belang en CD&V over abortus en welk taalgebruik hanteren ze om hun standpunten weer te geven?

Ik heb voor dit discours gekozen omdat ik abortus een zeer belangrijk en fundamenteel recht van de vrouw vind. Het verbaast mij dan ook telkens weer hoe anderen er niet op die manier over denken, het is zo vanzelfsprekend voor mij dat vrouwen die keuze moeten kunnen maken. Voor bepaalde partijen is dit ook absoluut geen vanzelfsprekendheid en ik vond het interessant om te onderzoeken waarom niet. Ik koos specifiek om het discours over abortus van Vlaams Belang en CD&V te onderzoeken, omdat zij degenen zijn die zich hier het vaakst over uitspreken op een meestal radicale manier. Het is boeiend en tegelijkertijd pijnlijk om te zien hoe deze partijen zich blijven vastklampen aan traditionele waarden, zeker als het gaat om familietradities. Het is iets dat mij fascineert, maar ook kwaad kan maken en daarom extra interessant voor mij om verder te onderzoeken. Hoe denken zij over abortus en met welke woorden maken zij dit duidelijk? Door die vraag heb ik mijn onderzoek laten leiden.

Literatuurstudie: Ik zal voor mijn kritische discoursanalyse werken volgens de methode van de DHA. Met deze methode onderzoek ik hoe taal wordt gebruikt om politieke standpunten vorm te geven. Binnen de DHA-methode bestaan er vijf strategieën.

1. Nominalisatie. Dit gaat over de substantieven die worden gebruikt om bepaalde groepen of personen aan te duiden.
2. Predicatie. Hier kijk je naar welke kenmerken aan mensen of groepen mensen worden toegewezen, dit gebeurt meestal met adjectieven. Een soort predicatie die politici heel graag gebruiken is beeldspraak, zoals metaforen, om zo de aandacht te trekken van het publiek.

3. Intensificatie. Met deze strategie worden kwesties zeer overdreven voorgesteld, met als doel heftige emoties op te wekken bij mensen of overtuigender over te komen.
4. Argumentatie. Hierbij gaat het over welke argumenten gebruikt worden om iets te bewijzen of om je standpunt te onderbouwen. Soms worden redeneringen gebruikt die heel overtuigend klinken, maar eigenlijk niet helemaal kloppen (zoals drogredenen).
5. Perspectivisering. Dit gaat over het gebruik van voornaamwoorden zoals 'wij' en 'zij', om zo groepen te verdelen of juist te verbinden. Deze termen zijn heel vaag, waardoor iedereen in de bevolking zich aangesproken kan voelen en kan denken dat zij deel uitmaken van deze 'wij' of 'zij'. Doordat de boodschap zo vaag blijft, kan iedereen er zijn eigen betekenis aan geven.

Methodologie:

Ik maakte het eerst duidelijk voor mezelf wat ik exact wou onderzoeken en bij welke partijen. Dan ben ik gestart met berichten op te zoeken op de Instagramaccounts van de partijen, maar vond daar niet gemakkelijk zaken over abortus. Ik ben dus overgeschakeld naar artikels op het internet over de abortuskwestie door de ogen van Vlaams Belang en CD&V. Hierin stonden wel veel uitspraken van de partijen omtrent abortus, die vaak kwamen vanuit interviews en politieke debatten, zoals De afspraak. Ook de website van Vlaams Belang gaf mij veel bronmateriaal om over te schrijven, ze hebben redelijk wat korte artikels over abortus op hun site staan.

Resultaten:

- “Een kinderlach is toekomstmuziek” (Vlaams Belang)
 1. ‘Kinderlach’ is een **nominalisatie** voor foetus. Stefaan Sintobin (Vlaams parlements lid) gebruikt een ander woord om een foetus, die nog in een baarmoeder zit, te beschrijven.
 2. Dit is ook een voorbeeld van **predicatie**. “Een kinderlach is toekomstmuziek” is beeldspraak, een kinderlach is namelijk geen letterlijke toekomstmuziek. Met deze beeldspraak wordt een kind hebben verheerlijkt en voorgesteld als een teken van een mooie toekomst. Dit heeft als effect dat abortus een slecht beeld krijgt, want je verkrijgt hiermee je kans op een mooie toekomst volgens hen.
- Prolife (Vlaams Belang en CD&V)

‘Prolife’ is een **nominalisatie** om je standpunt in verband met abortus weer te geven. Met een substantief kunnen mensen onmiddellijk duidelijk maken wat ze van abortus vinden. Het is een strategisch goed gekozen begrip, ze benoemen waar ze vóór zijn (hier: het leven van elke foetus) in plaats van waar ze tegen zijn (hier: abortus). Zo geven ze de indruk dat hun standpunt heel mooi en positief is, "want wie kan er nu tegen leven zijn?", dat insinueren ze.
- "Versoepeling abortus is een aanval op de vrouwenrechten" (Vlaams Belang)
 1. “Versoepeling” is een **nominalisatie**. Door dit substantief te gebruiken, krijgt abortus het beeld van iets negatiefs dat zeker niet versoepeld mag worden, want dat zou zegge een “aanval op de vrouwenrechten” zijn.
 2. Ook zien we een **predicatie** bij “een aanval”. Versoepeling van abortus is geen letterlijke aanval op de vrouwenrechten (ook niet figuurlijk, maar goed, dat is mijn mening). Dit is beeldspraak, die Vlaams Belang gebruikt om hun standpunt interessanter te laten klinken. Het is ironisch dat ze het een aanval op de vrouwenrechten vinden, aangezien het juist het omgekeerde is; een versoepeling zou voor meer keuzevrijheid voor vrouwen over hun eigen lichaam zorgen.

- “Je krijgt dan een soort van opbod, waarbij je je afvraagt voor wie dit precies is: om de eigen achterban te paaien om de meest progressieve te zijn of in het belang van de vrouwen zelf.” (CD&V)

‘Opbod’ is een **nominalisatie**. Sammy Mahdi benoemt het langer toestaan van abortus als een "opbod". Andere partijen doen dit volgens hem om de "meest progressieve te zijn". Hierna zegt hij: "Laat de belangen van de vrouw voorop staan", het gaat volgens hem niet meer over de belangen van de vrouw, maar over wie als het meest progressief overkomt voor de buitenwereld. Het is ironisch dat hij zegt dat we de belangen van de vrouw niet mogen vergeten, aangezien hij geen grote voorstander is van abortus, ook al is dat een heel fundamenteel belang van de vrouw. CD&V wilde (in 2024) maximaal een verlenging tot 14 weken en geen 18 weken. Belangen van de vrouw staan dus niet op de voorgrond in het programma van CD&V, maar Sammy Mahdi wil het wel graag zo laten lijken. Dit creëert een zeer verwarrend en tegenstrijdig effect. Waarschijnlijk geloven Sammy Mahdi en zijn partij oprecht dat een niet-versoepelde abortuswet beter is voor vrouwen, maar dat gaat natuurlijk in tegen het gevoel van een groot deel van de vrouwelijke bevolking.

- “De verkiezingskoorts doet sommige partijen blijkbaar spelen met het menselijk leven” (Vlaams Belang)
 1. Dit is een voorbeeld van **predicatie**, want Vlaams Belang gebruikt beeldspraak om abortus te beschrijven. Met de beeldspraak “spelen met het menselijk leven” verwijzen ze naar abortus uitvoeren. Abortus krijgt hierdoor een negatieve connotatie, want “spelen met het menselijk leven” klinkt als iets dat niet zou mogen. Ze doen in hun anti-abortuscampagne hard hun best om abortus een zo negatief mogelijke bijklank te geven en daarom gebruiken ze het ‘menselijk leven’ graag als argument. Ze willen emotie opwekken bij mensen door te zeggen dat het ‘menselijk leven’ te mooi en te belangrijk is om abortus uit te voeren. De vrouwen stellen ze graag voor als schuldigen, want zij durven zo’n ‘prachtig

mensenleven' te vermoorden en "spelen met het menselijk leven". Met al deze beeldspraak wekken ze verontwaardigde emoties op bij het volk, ze willen dat mensen abortus zien als een misdaad.

2. We zien ook **mitigatie** (omgekeerde intensificatie), "spelen met het menselijk" leven geeft de indruk dat vrouwen lichtzinnig met abortus omgaan, als een 'spelletje', terwijl zij hier vaak heel lang en zwaar over nagedacht hebben. Ze minimaliseren de manier waarop vrouwen omgaan met abortus.

- "Iedereen is het erover eens dat vrouwen de keuze moeten kunnen maken, en we zijn het er ook over eens dat abortus niet tot in het oneindige kan" (CD&V)

1. Hier zien we een voorbeeld van **intensificatie**. Een zwangerschap duurt 9 maanden en kan niet tot in het oneindige, abortus dus ook niet. Bovendien is er geen enkele partij die verder wil gaan dan 18 weken. De verlenging van het toestaan van abortus wordt hier overdreven, ze willen zeggen dat abortus niet mag na een lange tijd zwanger te zijn, maar benoemen dit als "tot in het oneindige".
2. **Perspectivering**. Hij spreekt eerst over 'iedereen', waardoor hij de indruk geeft dat dit gezond verstand. Daarna gaat hij bijna onmerkbaar over naar 'we'. Dit is heel verwarrend en vaag, want gaat die 'we' nu over iedereen met een gezond verstand of praat hij specifiek over CD&V? Het is niet helemaal duidelijk vanuit welk perspectief hij spreekt.

- "Het inhumane abortusvoorstel verdween voor maanden in de koelkast na verzet van onder meer onze partij" (Vlaams Belang)

Hier hebben we alweer twee voorbeelden van **predicatie**:

1. Het adjectief 'inhumaan'. Door dit adjectief bij 'abortusvoorstel' te plaatsen, krijgt het voorstel een negatieve bijklank. Het voorstel is om de abortustermijn te verlengen en met adjectief 'inhumaan' ernaast, wordt het direct iets negatiefs. Het standpunt van Vlaams

Belang is onmiddellijk duidelijk: ze vinden het een onmenselijk voorstel, met een verlengde abortustermijn gaan we volgens hen ‘inhumaan’ om met mensenlevens. Voorstanders van abortus zouden juist zeggen dat minder keuzevrijheid voor de vrouw inhumaan is, aangezien een kind krijgen ook een mensenleven zwaar beïnvloedt. En dit is dan een mensenleven van een vrouw die al een volwaardige mens is, in plaats van een foetus in de baarmoeder.

2. Ook zien we predicatie bij de woorden “verdween voor maanden in de koelkast”. Iets “in de koelkast zetten” betekent niet letterlijk dat iets in de koelkast wordt geplaatst, maar dat het “tijdelijk opzijgeschoven wordt” en “tijdelijk niet besproken wordt”. Door beeldspraak te gebruiken, wordt een boodschap levendiger en het is een strategie van politieke partijen om de aandacht van het publiek te trekken.

Conclusie: Wat blijkt uit mijn resultaten?

Vlaams Belang is absoluut tegen de versoepeling van de abortuswetgeving. Ze gebruiken krachtig en radicaal taalgebruik om dit standpunt weer te geven, zoals een “inhumaan” voorstel en ze “spelen met het menselijk leven”. Uit hun taalgebruik blijkt dat ze tegen abortus zijn en al zeker tegen de versoepeling van de abortuswetgeving, want dit is volgens hen “een aanval op de vrouwenrechten”. Ze zien vrouwen die abortus uitvoeren als schuldigen, die hun kans op een mooie toekomst vergooien.

CD&V gaat iets gematigder met de kwestie om en stelt zich minder radicaal op. Toch is een grote versoepeling niet aan de orde volgens hen, in hun woorden: “abortus kan niet tot in het oneindige”. Ze verwijzen naar de steeds verdere versoepeling met het woord “opbod” en partijen die “het meest progressief” willen zijn.

Bibliografie:

Links van gebruikte artikels:

1. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/06/26/sammy-mahdi-abortus/>
2. [“Versoepeling abortus is een aanval op de vrouwenrechten” | Vlaams Belang](#)
3. <https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/uitbreiding-abortustermijn-onbespreekbaar>
4. [Nu debat over \(versoepeling van\) abortus opnieuw oplaait: zo staan CD&V en Vlaams Belang er anno 2022 tegenover | VRT NWS: nieuws](#)
5. <https://www.hln.be/binnenland/sammy-mahdi-abortus-na-14-weken-is-onbespreekbaar-aan-onderhandelingstafel~a84244e9/>
6. https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/vlaams-belang-blijft-zich-verzetten-tegen-inhumaan-abortusvoorstel?utm_source=chatgpt.com